

den i dette Forhold, at han, uden at opgive Noget af det, han havde Ret til, gjorde Sit til, at Udvillingen kunde gaa fremad i den hele Ridsretning, som dog ikke lader sig standse, om den end kan standses i en enkelt Mands Levetid og paa et ganske enkelt Sted, at han hidrog Sit til, at der ogsaa i Fremtiden kunde siges om ham: Han var en af dem, der, erkjendende Tidens Arav, gif frivillig med, og man behøvede ikke for hans Skyld at arbejde hen til en Lov, i Følge hvilken Forholdet skulde løses, men han gjorde det frivillig. Naar imidlertid, mine Derrer, heller ikke dette sker, er det, jeg rykker hen til det, hvorefter nærværende Forespørgsel dreier sig. Naar der er givet en lovlig Veie, ad hvilken en Jordrot kan faae fri Brug paa en Del af sin Fæstegjord, er det da i vore Dage, i vor Tid en god Landbopolitik af den nuværende Styrelse, at den paa Grund af en gammel Bemyndigelse til ved Bevilling at kunne afhjælpe, hvad der ikke den Gang kunde naas paa anden Maade, hvad det nu kan, desuagtet under saadanne Forhold vil benytte en Bevillingsmyndighed, man har faaet i 1815, eller hvad har det nu var? Det er min Mening, at det ikke er en forsvaerlig Landbopolitik af vor nuværende Regjering at handle saaledes. Jeg negter som sagt ikke Bemyndigelsen til at give en saadan Bevilling — det kunde ikke falde mig ind — men jeg negter, at det er en rigtig og tidsvarende Benyttelse af den Ret, Ministeren har, naar han i et saadant Tilfælde benytter den Bevillingsret, han har. Vi maa huske paa, at enhver Minister ogsaa er ansvarlig for Benyttelsen af den Ret, han har til at give Bevillinger; han er ikke uansvarlig paa noget Punkt og altsaa heller ikke med Hensyn til Anvendelsen af sin Bevillingsmyndighed. Men dette er en ganske anden Ting; det, jeg her fremsætter, hviler ikke paa den juridiske Betragtning, men det er derimod et Forsøg paa, ogsaa igjennem det Svar, vi her faae, at kunne klare det Spørgsmaal for hele Befolkningen, om den billigere vor nuværende Regjerings Landbopolitik, eller ikke? Var der her Spørgsmaal om en Godseier, som gif Side om Side med Andre, som solgte frivilligt, som gjorde sig Umage for efterhaanden at sælge sit Fæstegods, og ligeoverfor hvem der var en eller anden Uregelmæssighed, som man kunde afhjælpe, medens han ikke let kunde faae den afhjulpen paa anden Maade, vilde jeg endda ikke tage denne Sag saa alvorlig, som jeg nu tager den; men her er Tale om en Godseier, der ikke gjør et Skridt til at opnaa en Forøgelse af sin Hovedgaardslod ved at tilbyde Salg. Havde han fremlagt en Salgsplan, havde

han tilbudt Salg, og hans Tilbud ikke vare bleve modtagne, vilde jeg heller ikke stærkt dable en Anvendelse af Bevillingsmyndigheden; men saaledes som Forholdet er her, er det Alverden vitterligt, og altsaa ogsaa Indenrigsministeren, at denne Ombytning af fæstepligtig Jord for Jord, der ikke er fæstepligtig, vil, saasnart den er givet, føre til, at der tages ikke saa faa Idr. Hartorn Fæstegjord ind til denne Mands Hovedgaard. Dette er Hensigten med Ansigningen om denne Bevilling, og Ministeren tjener ham i og gjør det muligt for ham at faae dette Arrangement i Stand, naar han giver ham den ansøgte Bevilling. Her er det da, jeg fremsætter det Spørgsmaal, om ikke en Indenrigsminister er opfordret til at tage samtlige Ridsforhold og samtlige lokale Forhold under Overveielse, inden han giver en saadan Bevilling, dersom han ikke har givet den, hvad jeg ikke veed? Seg har den Tro til den nuværende Minister, at han, hvis han ikke har givet den, vil tage meget i Betænkning at give den, og jeg skal sige, hvorpaa jeg støtter denne Tro. Jeg støtter den derpaa, at den nuværende Indenrigsminister er en afgjort Modstander af enhver Lov om Fæstegodsets Afløsning; han er den, der idelig og idelig stiller i Spidien, at Salget af Fæstegodset gaar godt, og at dette mere og mere formindskes ved frivillige Salg; men en Minister, der staaar paa dette Standpunkt, har efter min Opfattelse endnu langt mindre Ret til i et Tilfælde som dette at benytte sin Bevillingsmyndighed til at sætte en Godseier i Stand til at kunne borttage dette Quantum fæstepligtig Jord, medens samme Godseier ikke gjør et Skridt fremad imod at ville sælge. Dersom Ministeren ikke stod saa afgjort imod en Fæsteafløsning ved Lov, mener jeg, at han mulig kunde føle sig mindre trykket ved at give en saadan Bevilling; men netop den Stilling, han indtager til dette Spørgsmaal, netop den Overbevisning, han har om denne Sags rette Stilling, maa give os den Tro om ham, at han vil vide at tage det foreliggende Forhold under Overveielse, og at han dergjennem kommer til at indse, at han, hvis han vil, at Fæstegodset skal afløses ved frivilligt Salg, ogsaa maa bidrage Sit dertil. Han bidrager imidlertid ikke Sit dertil, naar han ad andre Veie, gennem Bevilling, gjør det muligt for en Godseier at inddrage fæstepligtig Jord under sin Hovedgaard; men han modvirker da den Afløsning, som han selv siger er den eneste rigtige, og han gjør sig da efter min Mening skyldig i en saa stor Selvmodsigelse, at jeg ikke tror, den nuværende ærede Indenrigsminister vil gjøre sig skyldig deri. Støttende mig